

De vaste commissie voor Financiën heeft op 2 november 2017 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de brief van zijn voorganger van 14 september 2017 over de voortgangsrapportage van de NLF1 over de strategie van de Volksbank (Kamerstuk 33 532, nr. 76).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De waarnemend griffier van de commissie,
Tielens-Tripels

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de Voortgangsrapportage van de NLFI over de strategie van de Volksbank en hebben daarover nog een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de VVD-fractie zijn voorstander van het snel en verantwoord terug naar de markt brengen van de bedrijven die in de financiële crisis noodgedwongen eigendom zijn geworden van de Nederlandse Staat. Een bank «runnen» is geen taak van de overheid. Alle regelgeving in de financiële sector is er juist op gericht de financiële band met de overheid door te snijden. Daar passen staatsbanken niet bij. Dat verstoort de markt én de concurrentieverhoudingen. Een belangrijk uitgangspunt van deze leden bij het terug naar de markt brengen is, dat er zoveel mogelijk belastinggeld terugkomt.

Welke invloed heeft de gekozen strategie van de Volksbank op de prijs die de Nederlandse Staat bij het naar de markt brengen kan krijgen? Wat is de geschatte opbrengst van de Volksbank met deze strategie? Waren er andere strategieën denkbaar die mogelijk een hogere verkoopprijs zouden kunnen opleveren en waarom is hier niet voor gekozen? Wat is het bedrag dat de Nederlandse Staat nu nog heeft uitstaan als uitgave voor de Volksbank, inclusief rente en dividend? Kan het kabinet dit uitgesplitst weergeven?

De leden van de VVD-fractie zijn enigszins teleurgesteld over het tempo waarin de wijzigingen worden doorgevoerd bij Volksbank. Welke stappen worden er gezet en welke stappen kunnen er nog meer gezet worden teneinde dit proces doordacht te versnellen? Van de tijd om de benodigde transitie te bewerkstelligen is inmiddels één van de twee tot drie jaar al weer voorbij. Deze leden constateren verder dat volgens de NLFI slechts een aanzet is gegeven om de organisatie eenvoudiger en efficiënter te maken en dat nog relatief veel inspanningen van het management nodig zijn. Waarom kan de NLFI nog geen oordeel geven over de mate waarin de verbeteringen in het risicomanagement zich in de komende jaren blijvend zullen manifesteren? Waarom zijn die verbeteringen nog niet voldoende doorgevoerd door de directie van de Volksbank? Wat doen de NLFI en de Minister eraan om ervoor te zorgen dat dit wel snel gebeurt? Wat is er nu nog nodig om de Volksbank over één tot twee jaar weer terug naar de markt te brengen? Hoe gaan de NLFI en de Minister ervoor zorgen dat de noodzakelijke stappen daarvoor ook daadwerkelijk snel worden gezet?

Welke contacten zijn er met de Europese Commissie (EC) over de Volksbank, aangezien de EC heeft aangegeven dat de financiële instellingen uiteindelijk allemaal weer gewoon terug moeten naar de markt? Wat zijn daar de uitkomsten op hoofdlijnen van?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister en hebben hierover nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie lezen met genoegen dat de Volksbank zich wil omvormen tot een veilige retailbank met eenvoudige en transparante producten. Deze leden vragen naar de wens om tot een marktconform dividendrendement te komen. De bestuursvoorzitter van de Volksbank heeft eerder laten weten dat de Volksbank mogelijk een «marktconform

rendement, maar lager dan andere banken» zou nastreven (FD.nl, 27 september 2016). Is deze wens van de bestuursvoorzitter nu nog steeds actueel en is het kabinet het hier mee eens, of streeft de Volksbank in de toekomst naar een vergelijkbaar rendement als andere banken?

De leden van de CDA-fractie steunen de doelstellingen van de Volksbank om te komen tot een veilige retailbank. Deze leden vragen het kabinet hoe deze doelstelling ook voor de langere termijn geborgd kan worden. Is het bijvoorbeeld mogelijk dat een nieuwe aandeelhouder een andere koers uitzet en de Volksbank omvormt tot een ander soort bank met een ander profiel? Zijn er volgens het kabinet mogelijkheden om de «nutsfunctie» beter te borgen en hoe zou zo iets in zijn werk gaan?

De leden van de CDA-fractie vragen naar de in de Kamer geopperde mogelijkheid om de voormalige SNS Bank in handen van de Staat te houden. Deze leden vragen het kabinet naar de juridische (on-)mogelijkheden hiervoor, zeker in het licht van de mogelijke vraagstukken op het gebied van mededinging en staatssteun.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de voortgangsrapportage van NLFI met betrekking tot de strategie van de Volksbank. Zij lezen dat de Minister het advies van de NLFI overneemt om de aandelen van de Staat in de Volksbank nu niet te verkopen. Zowel de NLFI als de Minister dragen aan, dat de Volksbank een positie moet kunnen verwerven binnen de sector, alvorens de aandelen van de Staat verkocht kunnen worden. De voorgenoemde leden zijn van mening dat het geen kerntaak van de overheid is om een specifieke bank te managen. Zij vragen de Minister daarom of hij kan garanderen dat het oorspronkelijke tijdpad van verkoop binnen twee tot drie jaar behaald zal worden. Ziet de Minister een rol voor zichzelf om de voorbereiding tot verkoop aan te jagen en hoe geeft de Minister deze rol vorm?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de Voortgangsrapportage van de NLFI over de strategie van de Volksbank.

De leden van de SP-fractie willen de Volksbank in handen van de Staat houden. De leden lezen dit rapport vanuit dat perspectief en concluderen dat het oordeel van dit rapport ook in die richting wijst. De Volksbank is niet gereed voor een exit zo staat er geschreven in de conclusies. De leden van de SP-fractie vragen de Minister deze conclusie te onderschrijven met een toelichting.

De leden van de SP-fractie zouden van het kabinet willen weten of zij het ook als een kans zien om de Volksbank uit te bouwen tot een belangrijke publieke bank die een alternatief biedt voor de grootbanken, die nog steeds risicovolle beleggingen doen met het spaargeld van mensen. Ziet het kabinet, in het licht van de discussie over geldschepping en geld zonder dat het een kredietvordering betreft, het als een uitgelezen mogelijkheid om met de Volksbank tegemoet te komen aan de wensen van deze bewegingen? De Volksbank kan ook een duidelijke maat zijn voor het maken van eerlijke financiële producten voor burgers en ondernemers. De leden van de SP-fractie vragen de Minister deze opvatting uit te dragen met een uitgebreide toelichting.

De leden van de SP-fractie waarderen het standpunt dat er goed gekeken moet worden naar de gedegen beheersing van de risico's voor implementatie van het strategisch plan SPOT ON.

Deze leden vragen de Minister wat er gebeurt wanneer de Volksbank de komende tijd niet in staat is waardecreatie te bewerkstelligen.

De leden van de SP-fractie betreuren het dat de rapportage niet verder ingaat op de motie-Merkies/Nijboer (Kamerstuk 34 346, nr. 17), die onderzoek vraagt naar het in staatshanden houden van de Volksbank. Deze leden vragen de Minister of hij nader wil toelichten waarom deze motie aangaande de toekomst van de Volksbank niet wordt besproken.

De leden van de SP-fractie vragen de Minister uiteen te zetten hoe hij nu de nutsfunctie van de Volksbank garandeert zoals gevraagd door motie-Van Hijum/Nijboer (Kamerstuk 33 532, nr. 17), nu dit niet blijkt uit de rapportage.

De voornoemde leden vragen de Minister waarom er in de rapportage geen duidelijke splitsing van zaken- en nutsfunctie wordt beschreven bij de Volksbank.

Ook vragen deze leden de Minister of hij de mening deelt dat de Volksbank een 100% klimaatneutrale balans tot doel zouden moeten hebben. Hoe gaat de Minister deze bank in de voornoemde richting bewegen?

De leden van de SP-fractie vragen de Minister wanneer zekerheid gegeven kan worden over de kapitaalstructuur van de Volksbank in het licht van de regels van Basel IV.

De leden van de SP-fractie concluderen met het rapport dat er geen redenen zijn om te besluiten te privatiseren. Deze leden vragen de Minister hoe de bank dit gaat verwoorden in haar streven een identiteit van maatschappelijke bank te versterken.